

Tillväxtgrisar: Liggbeteende och tillskottsvärme

Läs av grisarnas beteende

Att kunna tolka hur grisarna ligger i boxen är avgörande för hur ventilation och värmeförsel ska styras i avdelningen. Grisarnas beteende ger direkt information om de upplever miljön som för kall, lagom eller för varm.

Tecken och konsekvenser av fel temperatur

- För kallt: Grisarna ligger tätt i en hög på varandra. Konsekvensen av en låg temperatur är att risken för sjukdomar, som till exempel avvänjningsdiarré, ökar.
- För varmt: Grisarna ligger utanför taken, utspridda i boxen eller på spalten. Konsekvensen av för hög temperatur är en ökad risk för att de smutsar ner ytan under taken. Felinställd ventilation kan också vara orsaken till nedsmutsade ytor.

Tak som täcke

Det är viktigt att värmen är torr. Fuktig värme försämrar stallmiljön och kan ofta upptäckas genom kondens på exempelvis fönster. För att undvika fukt krävs tillräcklig tillskottsvärme samt gärna tillgång till tak som grisarna kan vistas under. Taket fungerar på samma sätt som ett täcke – under taket ska det vara varmt och skyddat, medan det kan vara något svalare utanför. Ofta är temperaturen under taken 3 – 5 °C högre än i övriga boxen. Temperaturen mäts lämpligen med infraröd termometer.

Grisar som fryser ligger tätt intill varandra. Beteendet är detsamma oavsett ålder – från smågrisar till slaktgrisar.

Värme på andra sätt

Om tak saknas behöver temperaturen i hela avdelningen ofta hållas högre. I praktiken gäller det att hålla högre temperatur än 24 °C de första dagarna eftersom grisens foderintag då är lägre än underhållsbehovet. Mer om hur foderintag och lägsta kritiska temperatur förhåller sig till underhållsbehovet – se kompass TV5 Temperaturer i tillväxtgrisar.

Värme kan tillföras på olika sätt. Det viktiga är att skapa ett tillräckligt varmt mikroklimat på grisarnas liggplats. Utöver tak över liggytan kan värme tillföras med golvvärme, strömedel eller värmelampor.

Justering av temperatur

I takt med att grisarna kommer i gång att äta och växa efter avvänjningen, kan temperaturen i stallet sänkas. Sänk temperaturen succesivt från vecka två efter avvänjningen; cirka 2 °C per vecka, ner till omkring 17 °C. En gris som väger 15 – 20 kg ska ha en stalltemperatur på 22 – 24 °C enligt danska rekommendationer.